

PROGRAM WYCHOWAWCZO-
PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 5
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W SIEMIANOWICACH ŚLĄSKICH

ROK SZKOLNY 2019/2020

1. Preambuła

Program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej nr 5 obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów oraz treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Program wychowawczo-profilaktyczny uchwalany jest przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną.

Jest opracowany w oparciu o:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej,
- Powszechną Deklarację Praw Człowieka,
- Konwencję o Prawach Dziecka,
- Ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe,
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii ,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii ,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii ,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego,
- Kartę Nauczyciela,
- Programy narodowe i krajowe z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia.

2. Wstęp. Diagnoza środowiska

Szkoła Podstawowa nr 5 jest usytuowana w centrum miasta. Co roku uczy się w niej około trzystu uczniów. Dzieci uczęszczające do naszej szkoły wychowują się w rodzinach zróżnicowanych pod względem socjalnym oraz opiekuńczo-wychowawczym. Wiele rodzin uczniów (ok.16%) korzysta ze wsparcia pomocy społecznej jak również z pomocy materialnej organizowanej przez szkołę we współpracy ze stowarzyszeniami, parafiami, indywidualnymi darczyńcami. Około 35% uczniów wychowuje się w rodzinach niepełnych bądź zrekonstruowanych, około 30% w rodzinach wielodzietnych, ponad 9% uczniów bądź ich rodzin ma przyznanego kuratora sądowego.

Bardzo zróżnicowany jest poziom intelektualny, poziom wiadomości i umiejętności szkolnych naszych podopiecznych, co najlepiej obrazują wyniki klasyfikacji po pierwszym i drugim półroczu. Są uczniowie osiągający bardzo dobre i dobre wyniki w nauce, uczniowie o szerokim spektrum zainteresowań, które rozwijają w trakcie zajęć dodatkowych w szkole i poza nią. Przejawiający uzdolnienia: muzyczne, wokalne, taneczne, plastyczne, teatralne, literackie, sportowe. Uświetniają oni imprezy i uroczystości szkolne. Biorą udział w wielu konkursach, festiwalach, zawodach, zdobywają wysokie lokaty w rywalizacji na poziomie szkolnym, miejskim, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym. Niestety jest spora grupa, bo około 26% osiągająca słabe i bardzo słabe wyniki w nauce, wykazująca poważne problemy z nauką, z trudnością otrzymująca promocję do klasy programowo wyższej bądź nie uzyskująca jej.

Jedną z przyczyn tych trudności jest niska frekwencja, ale są to również predyspozycje osobowościowe, niechęć do nauki, do podejmowania jakiegokolwiek wysiłku, brak pomocy i motywacji ze strony domu, nieumiejętność uczenia się. W związku z powyższym w szkole ok.47% uczniów zakwalifikowanych jest do korzystania ze stałych zajęć w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Pomoc ta udzielana jest także w ramach bieżącej pracy z uczniami.

Z diagnozy środowiska szkolnego wynika, że mimo, iż zdecydowana większość (82%) badanych uczniów deklaruje, że czuje się w szkole bezpiecznie problem stanowią zachowania agresywne (najczęściej spotykanym negatywnym zachowaniem jest obrażanie, bicie). 18% uczniów przejawia zachowania mogące świadczyć o zagrożeniu demoralizacją. Są to właśnie

uczniowie przejawiający agresję fizyczną i słowną, uczniowie wagarujący, kilkoro uczniów palących papierosy, deklarujących spożywanie alkoholu, dopuszczających się kradzieży bądź niszczenia mienia. Wśród badanych uczniów szkoły dwoje przyznało się do próbowania innych środków psychoaktywnych. Problem stanowi wzrost zainteresowania wśród uczniów e- papierosami. Służby, instytucje, o których mowa w § 6 ust.1 Rozporządzenia MEN z 22 stycznia 2018r. nie poinformowały nas o zagrożeniu w środowisku wskazującym na próbowanie bądź używanie narkotyków lub innych środków odurzających.

Uczniowie dużym zaufaniem w rozwiązywaniu sytuacji trudnych obdarzają swoich rodziców i wychowawców/nauczycieli. Deklarują, że czas wolny spędzają głównie na podwórku, korzystając z Internetu, grając w gry komputerowe. Niepokojący jest fakt, że 33% ankietowanych uczniów klas IV-VIII korzysta z mediów elektronicznych powyżej 4 godzin dziennie. Najwyżej cenionymi przez nich wartościami są rodzina i bezpieczeństwo. Tuż za nimi uplasowała się piękno, uczciwość, szczerść odpowiedzialność, sprawiedliwość.

Bardzo wysoko klimat szkoły oceniają rodzice, którzy uznają, że w szkole są jasno określone zasady współpracy z rodzicami, że są pytani o zdanie w sprawach dotyczących życia, pracy klasy i szkoły oraz zachęceni do udziału w nim. Najwyżej cenionymi przez nich wartościami są: bezpieczeństwo, rodzina, odpowiedzialność, uczciwość i szczerść.

Działania profilaktyczne szkoły oparte są na:

1) minimalizowaniu wpływu czynników ryzyka, takich jak:

- niewłaściwy wpływ środowiska rówieśniczego, zakłócenia w relacjach rówieśniczych,
- dysfunkcje rodziny,
- predyspozycje osobowościowe, intelektualne uczniów,
- niepowodzenia szkolne,
- brak umiejętności społecznych,
- niewłaściwie zorganizowany czas wolny;

2) wzmocnieniu czynników chroniących:

- wspomaganiu rodziny w pełnieniu funkcji wychowawczych, opiekuńczych,
- rozwijaniu zainteresowań,
- zapobieganiu niepowodzeniom szkolnym,
- zachęcaniu uczniów do przynależności do pozytywnych grup rówieśniczych,
- określaniu czytelnych wartości,
- zapewnianiu osiągnięcia sukcesów na miarę możliwości,
- zapewnianiu warunków motywujących uczniów do nauki i pracy nad sobą.

Zasoby szkoły

Szkoła Podstawowa nr 5 to nowoczesna szkoła z bogatą historią i wieloma tradycjami. Nasze doświadczenie i zaangażowanie w wykonywaną pracę pozwalają na pełną realizację koncepcji pracy szkoły wypracowanej wspólnie przez rodziców, uczniów i nauczycieli. Zapewniamy:

- fachową opiekę nauczycieli oraz miłą i przyjazną atmosferę dla wszystkich uczniów,
- możliwość wyrównania szans edukacyjnych, wsparcie pedagoga, psychologa, logopedy, opiekę pielęgniarki,
- partnerską współpracę rodziców i szkoły.

Odpowiednią bazę szkolną:

- salę komputerową,
- salę gimnastyczną,
- świetlicę szkolną,
- podwórze szkolne (przerwy spędzamy na dworze),
- stołówkę szkolną, automat z przekąskami,

- bibliotekę szkolną i czytelnię,
- gabinet pedagoga i psychologa, gabinet logopedy, gabinet pielęgniarki,
- 3 tablice interaktywne, monitor interaktywny,
- stoliki i krzesła dostosowane do wzrostu uczniów,
- wielofunkcyjne boisko szkolne,
- dziennik elektroniczny „Librus”.

Ponadto oferujemy:

- pomoc najmłodszym w adaptacji do życia szkolnego (Patronat),
- organizację wielu imprez obchodzonych w ciągu całego roku (Dzień Komisji Edukacji Narodowej, Andrzejki, Jasełka, Święto Patrona, Wigilie klasowe, Zabawę karnawałową, Walentynki i inne),
- dbałość o bezpieczeństwo (strażnik szkolny, sygnalizacja, monitoring wizyjny).

Współpracujemy z wieloma instytucjami, organizacjami wspierającymi pracę szkoły:

- Urzędem Miasta,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Świetlicą Środowiskową Dziennego Domu Pomocy Społecznej,
- Domem Pomocy Społecznej,
- Komendą Miejską Policji,
- Strażą Miejską,
- Strażą Pożarną,
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej,
- Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą nr 1

- Sądem III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Poradniami specjalistycznymi,
- Ośrodkiem leczenia uzależnień,
- Siemianowickimi przedszkolami i szkołami,
- Młodzieżowym Domem Kultury im. H. Jordana,
- Centrum Kultury,
- Biblioteką Miejską,
- Muzeum Miejskim,
- Placówkami doskonalenia nauczycieli m.in. Metis-em, WOM-em,
- SANEPID-em,
- Centrum Dietetycznym „Natur House”,
- Fundacjami m.in. „Mam marzenia”,
- Stowarzyszeniami m.in: Stowarzyszeniem Mieszkańców Siemianowic, Śląskim Stowarzyszeniem Pomocy Ofiarom Przestępstw, Stowarzyszeniem „Wiosna”,
- Parafiami: Zmartwychwstania Pańskiego, Świętego Krzyża,
- Hospicjami,
- Schroniskami dla zwierząt.

W celu podniesienia kompetencji społecznych, świadomości zdrowotnej i ekologicznej, propagowania wolontariatu realizowanych jest w szkole gro programów krajowych, narodowych, kampanii, akcji.

Szkoła bierze udział w:

- kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”- kl. I-VIII,
- kampanii „Narkotyki? To mnie nie kręci”- kl. V-VIII,
- programie „Nie pal przy mnie, proszę”- kl. I-III,

- programie „Znajdź właściwe rozwiązanie”- kl. V-VI,
- programie „Trzymaj formę”- kl. IV,VII,
- obchodach Dnia Ziemi,
- obchodach „Światowego Dnia bez Tytoniu”,
- obchodach „Światowego dnia rzucania palenia”,
- obchodach „Europejskiego Dnia Sąsiada”,
- „Sprzątaniu Świata”,
- Festiwalu Zdrowia,
- EKO DNIACH,
- kampanii „Stop pożarom traw”, akcji „Nie dla czadu”,
- spotkaniach z dietetykiem,
- realizacji projektu wychowawczego „Jaki jestem” - kl. VI,
- realizacji szkolnego programu profilaktyki uzależnień „Chcę zdrowym być, chcę zdrowo żyć”- kl. VII- VIII,
- projekcie miejskim Siemianowicka Akademia Młodych Ratowników (pierwsza pomoc przedmedyczna) – kl. I – VIII,
- programie profilaktycznym „Przemoc boli” - kl. I-VIII,
- kampanii społecznej „Bądź kumplem, nie dokuczaj” – kl. I-VIII,
- edukacji medialnej – Internetowy Teatr TVP dla szkół – kl. I- VIII,
- obchodach Tygodnia Zdrowia Psychicznego,
- realizacji Programu Polityka Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem „Chronimy Dzieci” Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę - kl. I-VIII,
- projektach związanych z bezpieczeństwem w Internecie.

3. Cele i zadania programu wychowawczo-profilaktycznego

Cel główny działań wychowawczo- profilaktycznych:

Wszechstronne przygotowanie ucznia do życia we współczesnym świecie, ceniącego wartości, potrafiącego dokonywać właściwych wyborów, twórczego, dążącego do sukcesu

osobistego i społecznego, wrażliwego na potrzeby innym, przywiązanego do historii i tradycji narodowych, wykazującego szacunek dla środowiska przyrodniczego.

Cele szczegółowe:

- a. promocja zdrowego stylu życia,
- b. przekazywanie rzetelnej wiedzy o rozwoju psychicznym, osobowościowym i biologicznym,
- c. wspieranie uczniów w kształtowaniu pozytywnych postaw i zachowań chroniących przed negatywnymi wpływami środowiska szkolnego i lokalnego,
- d. dostarczanie rzetelnej wiedzy na temat szkodliwości i skutków podejmowania różnych zachowań ryzykownych takich jak:
  - zachowania agresywne, autoagresywne (m. in. samookaleczenia, próby samobójcze), przestępcze, cyberprzemoc,
  - poważne problemy z nauką, porzucanie nauki szkolnej,
  - używanie tytoniu, alkoholu, narkotyków, innych środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, e–papierosów, jak również suplementów diet, leków w celach innych niż medyczne,
- e. ograniczanie tego typu zachowań oraz zmniejszanie szkód, które wiążą się z tego typu zachowaniami,
- f. kształtowanie umiejętności psychospołecznych,
- g. wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:
  - 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
  - 2) psychicznej (emocjonalnej, intelektualnej) – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi

zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;

- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- 4) aksjologicznej(duchowej) – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Zadania programu wychowawczo-profilaktycznego:

- 1) współpraca z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- 3) wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych, przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat;
- 4) wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów;
- 7) rozwijanie obywatelskich, patriotycznych i społecznych postaw uczniów;
- 8) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli oraz rodziców lub opiekunów;
- 9) rozwijanie i wspieranie działalności w zakresie wolontariatu oraz zaangażowania w działalności stowarzyszeń i organizacji;

- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych;
- 11) kształtowanie postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym upowszechnianie wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju, motywowanie do działań na rzecz ochrony środowiska, rozwijanie zainteresowania ekologią;
- 12) poszerzanie wiedzy kadry pedagogicznej pod kątem realizacji profilaktyki szkolnej: udział w kursach, szkoleniach, zaznajomienie się z fachową literaturą;
- 13) wypracowanie wspólnych zasad i procedur interwencyjnych obowiązujących w szkole;
- 14) organizowanie przedsięwzięć wspierających uczniów w rozwoju psychospołecznym poprzez: odpowiednią tematykę zajęć z wychowawcą, w ramach pracy pedagoga, psychologa szkolnego, podejmowanie działań prozdrowotnych i proekologicznych, prowadzenie zajęć wspierających rozwój uczniów I i II etapu edukacyjnego, organizowanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej, bieżącą pracę z uczniem;
- 15) współpraca z samorządem szkolnym w celu wzmocnienia jego roli w podejmowanych sprawach dotyczących uczniów;
- 16) podejmowanie współpracy z instytucjami wspierającymi szkołę w realizowaniu działań profilaktycznych w szczególności z Policją, Urzędem Miasta, Młodzieżowym Domem Kultury, Strażą Miejską, Sądem, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Sanepidem, poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli;
- 17) podejmowanie współpracy z rodzicami poprzez organizowanie zebrań, konsultacji, wspólnych działań na rzecz rozwoju szkoły;
- 18) włączenie uczniów i szkoły w akcje lokalne o charakterze profilaktycznym, udział uczniów w organizowanych konkursach, spotkaniach i przedsięwzięciach organizowanych przez instytucje lokalne, współpracujące ze szkołą;
- 19) realizacja wymagań szczegółowych zawartych w podstawie programowej dotyczących zagadnień związanych z profilaktyką;
- 20) realizacja strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

4. Wizja szkoły

Wizją szkoły jest dobrze wykształcony, kulturalny, otwarty na otaczający świat absolwent wykorzystujący różne źródła informacji do zdobywania wiedzy.

5. Misja szkoły

Misją naszej szkoły jest wyposażenie uczniów w podstawowe umiejętności oraz rozwijanie zdolności i zainteresowań w przyjaznej atmosferze.

6. Sylwetka absolwenta

- a. absolwent naszej szkoły jest na miarę swojego wieku, otwarty na wszechstronny rozwój, samodzielny, przedsiębiorczy, odpowiedzialny i obowiązkowy, szanuje przyrodę, zdrowie swoje i innych,
- b. skutecznie uczy się nowych umiejętności i wykorzystuje je w różnych sytuacjach,
- c. współuczestniczy w tworzeniu atmosfery szkoły, szanuje tradycję i kulturę własnego narodu,
- d. zna i stosuje zasady współżycia społecznego, dostrzega przejawy niesprawiedliwości i reaguje na nie,
- e. potrafi zachować się odpowiednio do zaistniałej sytuacji zgodnie z zasadami kultury osobistej, podejmuje odpowiedzialne działania w swojej społeczności, konstruktywnie zachowuje się w sytuacjach konfliktowych,
- f. szanuje prawo innych do odmiennego zdania, przeciwstawia się dyskryminacji.

7. Strategie działań wychowawczo-profilaktycznych:

- działania informacyjne,
- działania edukacyjne,
- działania alternatywne,

- działania interwencyjne,
- działania zmian środowiskowych.

7.1 Podmioty oddziaływań szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego:

- uczniowie,
- rodzice lub opiekunowie,
- kadra pedagogiczna,
- inni pracownicy szkoły.

7.2 Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

- Profilaktyka uniwersalna to wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji;
- Profilaktyka selektywna to wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- Profilaktyka wskazująca to wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

7.3 Treść szkolnego programu profilaktyki.

- **Działalność informacyjna** – realizacja profilaktyki uniwersalnej.

Cel – przekazywanie wiedzy, informacji dotyczących:

- specyfiki rozwoju dziecka,
- trudności szkolnych uczniów,

- zasad obowiązujących w szkole, procedur postępowania,
- zajęć pozalekcyjnych,
- współczesnych, środowiskowych zagrożeń,
- skutków zachowań ryzykownych, ich konsekwencji prawnych,
- skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji psychoaktywnych,
- oferty pomocy specjalistycznej dla uczniów i ich rodziców.

Działania skierowane do rodziców:

- ✓ prelekcje między innymi na temat: trudności w nauce, rozwoju dzieci, przyczyn, szkodliwości i skutków zachowań niepożądanych, ryzykownych, zasad i procedur obowiązujących w szkole,
- ✓ konsultacje,
- ✓ tablice informacyjne,
- ✓ rozprowadzanie ulotek,
- ✓ wykaz pomocy specjalistycznej.

Działania kadry pedagogicznej:

- ✓ warsztaty, wykłady w ramach WDN, szkoleń zewnętrznych,
- ✓ zaznajomienie się z fachową literaturą,
- ✓ zaznajomienie się z przepisami, ustawami.
- **Działalność edukacyjna** - realizacja profilaktyki uniwersalnej i selektywnej.

Cel :

- kształtowanie i rozwijanie umiejętności życiowych dotyczących: ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych, dbania o własne zdrowie, komunikacji interpersonalnej, funkcjonowania w roli dziecka, ucznia, kolegi, integracji z klasą i szkołą, budowania poczucia własnej wartości, samokontroli, radzenia sobie w sytuacjach trudnych (stres, przemoc, konflikty, itp.), rozpoznawania i wyrażania własnych emocji, sposobów wyciszenia, krytycznego myślenia, wyrażania siebie poprzez zajęcia artystyczne i ruchowe

- poszerzanie wiedzy rodziców i nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających i substancji psychotropowych, dokonywania samouszkodzeń, nadużywania leków, profilaktyki ich używania i podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej, uświadamianie szkodliwości nadużywania technologii informacyjnej i multimedialnej.

Działania skierowane do rodziców:

- ✓ spotkania, prelekcje, konsultacje zaznajamiające z odpowiednią wiedzą oraz rozwijające umiejętności opiekuńcze i wychowawcze,
- ✓ udostępnienie numerów telefonów oraz adresów specjalistycznych placówek, instytucji, stowarzyszeń,
- ✓ proponowanie fachowej literatury wspomagającej rozwiązywanie trudności,
- ✓ poszukiwanie właściwych wzorców zachowań.

Działania kadry pedagogicznej:

- ✓ udział w kursach, szkoleniach, warsztatach, seminariach, dyskusjach, WDN-ie,
- ✓ zaznajomienie się z fachową literaturą,
- ✓ kontakty z pracownikami Policji, PPP, Sądu, Straży Miejskiej, MOPS-u.

- **Działalność alternatywna** - realizacja profilaktyki uniwersalnej i selektywnej.

Cel – stymulowanie społecznego funkcjonowania, stwarzanie możliwości rozwoju osobowego, zaspakajanie potrzeby przynależności, osiągnięcie satysfakcji życiowej, sukcesu, podniesienie samooceny przez angażowanie się w pozytywną działalność (artystyczną, sportową, społeczną), konstruktywne spędzanie czasu.

- **Działalność interwencyjna** - realizacja profilaktyki wskazującej.

Cel – wspieranie uczniów i ich rodzin w sytuacjach trudnych, kryzysowych, współpraca z instytucjami, placówkami specjalistycznymi.

- **Działania zmian środowiskowych.**

Cel – współpraca z instytucjami lokalnymi, ukierunkowana na identyfikację i zmienianie tych czynników środowiska społecznego, które sprzyjają zachowaniom problemowym.

Działania:

- a. udział w lokalnym programie profilaktycznym,
- b. aktualizacja szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- c. realizacja zadań z zakresu bezpieczeństwa ochrony zdrowia i środowiska.

8. Plan realizacji działań wychowawczo-profilaktycznych

Załącznik nr 1

9. Ewaluacja

9.1 Cel:

- a. ocena zagrożeń oraz problemów uczniów, potrzeb szkoły w zakresie działań wychowawczo-profilaktycznych,
- b. aktualizowanie w miarę zmieniającej się sytuacji szkolnej metod, środków oddziaływań, rodzaju zajęć pozalekcyjnych, zgodnie z prawem oświatowym i organizacją pracy szkoły,
- c. poszukiwanie i nawiązywanie współpracy z odpowiednimi instytucjami publicznymi, oświatowymi i organizacjami pozarządowymi, wsparcie edukacyjne dla Rady Pedagogicznej, wsparcie dla rodziców zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami szkoły w zakresie działań wychowawczo-profilaktycznych.

9.2 Metody badawcze, narzędzia monitorowania i ewaluacji:

- a. dokumenty szkolne,
- b. protokoły z posiedzeń rady pedagogicznej,

- c. protokoły z posiedzeń zespołów przedmiotowych,
- d. dokumentacja pedagoga i psychologa szkolnego,
- e. zeszyt pedagoga,
- f. obserwacje, zeszyty korespondencji z rodzicami w kl. I-III, uwagi wpisywane uczniom w dzienniku elektronicznym,
- g. zeszyt pomocy materialnej uczniom,
- h. zeszyt wypadków,
- i. sprawozdania śródroczne i roczne wychowawców klas,
- j. notatki wychowawców klas i innych nauczycieli dotyczące zachowania uczniów, opinie na temat uczniów,
- k. tabela osiągnięć uczniów (nagrody, wyróżnienia, udział w konkursach),
- l. wykaz uczniów zakwalifikowanych do ppp,
- m. wykaz uczęszczania uczniów na zajęcia w dziennikach lekcyjnych,
- n. dzienniki zajęć pozalekcyjnych,
- o. ankiety, wywiady, rozmowy przeprowadzane wśród uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników szkoły,
- p. analiza wytworów uczniów,
- q. strona internetowa szkoły.

9.3 Identyfikacja niepokojących zachowań uczniów:

- a. przemoc rówieśnicza, agresja fizyczna i słowna, cyberprzemoc,
- b. palenie wyrobów tytoniowych,
- c. picie alkoholu,
- d. używanie środków odurzających, psychoaktywnych,
- e. zachowania wymagające interwencji policji,

- f. przestępczość,
- g. poważne problemy z nauką,
- h. liczba kar,
- i. wagary,
- j. absencja szkolna,
- k. liczba spóźnień na zajęcia szkolne,
- l. wypadki drogowe z udziałem uczniów,
- m. udział w subkulturach,
- n. udział w destrukcyjnych ruchach religijnych,
- o. myśli samobójcze, próby samobójcze, samobójstwa dokonane,
- p. samookaleczenia.

9.4 Ewaluacja programu jest zgodna ze statutem szkoły. Wprowadzanie zmian może odbywać się w oparciu o potrzeby szkoły, wynikające z monitorowania zachowań uczniowskich, płynących stąd wniosków.

10. Tryb postępowania w sytuacjach trudnych. Wykaz procedur:

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel zauważy lub dowie się, że uczeń pali papierosy bądź e-papierosy.

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych.

Procedura postępowania w sytuacji zagrożenia ucznia demoralizacją.

Procedura postępowania w przypadku ujawnienia zjawiska cyberprzemocy.

Procedura postępowania w przypadku powzięcia informacji lub podejrzenia o molestowaniu nieletniego.

Procedura postępowania w przypadku zaobserwowania tendencji suicydalnych u dzieci.

Procedura postępowania w przypadku zniszczenia mienia szkolnego i prywatnego na terenie szkoły.

Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży przez ucznia.

Procedura postępowania w sytuacji powzięcia podejrzenia o stosowaniu przemocy w rodzinie ucznia.

Procedury postępowania w przypadku zastraszania, wymuszania lub wyłudzenia przez ucznia.

Procedura postępowania w przypadku posiadania lub używania przez ucznia niebezpiecznych narzędzi, przedmiotów na terenie szkoły.

Plan realizacji działań wychowawczo – profilaktycznych szkoły w roku szkolnym 2019/2020

		Treści wychowawczo – profilaktyczne								Odpowiedzialni				
Sfera	Obszar	Zadania – zgodnie z PP	Działania –	1	2	3	4	5	6	7	8			
Sfera wspomagania dziecka w rozwoju														
Sfera fizyczna	Zdrowie – edukacja zdrowotna	1. Kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia	• Ekspozycja treści promujących zdrowy tryb życia i postawy prozdrowotne na gazetkach szkolnych	x	x	x	x	x	x	x	x	N przyr. N biol. Pe, P		
			• Realizacja programu „Trzymaj Formę”				x				x		N przyr. N biol.	
			• Realizacja szkolnego programu profilaktyki uzależnień „Chcę zdrowym być, chcę zdrowo żyć”								x	x	Pe	
			• Udział w Festiwalu Zdrowia							x			N przyr.	
			• Prowadzenie prelekcji nt. higieny jamy ustnej, fluoryzacja	x	x	x	x	x	x	x	x	x		P, W
			• Prowadzenie pogadanek na lekcjach nt. zdrowego odżywiania, współpraca z centrum dietetycznym „Natur House”, SANEPID-em	x	x	x	x	x	x	x	x	x		N przyr. N biol. Pe, P, W

			<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie szkolnego ogrodu, włączanie uczniów do pracy w nim 								x	x		N przyr.
			<ul style="list-style-type: none"> • Udział w akcji „Warzywa i owoce w szkole”, „Mleko w szkole” 	x	x	x	x	x						D
			<ul style="list-style-type: none"> • Udział w projekcie miejskim Siemianowicka Akademia Młodych Ratowników (pierwsza pomoc przedmedyczna) 	x	x	x	x	x	x	x	x	x		D
			<ul style="list-style-type: none"> • Akcja: Jemy Smacznie, Zdrowo, Kolorowo, Dzień: Śniadanie Daje Moc 	x	x	x								W kl. I-III
			<ul style="list-style-type: none"> • Szkolny konkurs udzielania pomocy przedmedycznej 									x		N biol. N wf

Sfera fizyczna		<p>2. Zadania wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach I-III</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie • rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego • uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin • kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki 	Realizacja w trakcie lekcji z wychowawcą	x	x	x						Wychowawcy klas I-III
----------------	--	---	--	---	---	---	--	--	--	--	--	-----------------------

Sfera fizyczna	<p>3. Zadania wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach IV-VIII</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nabywanie podstawowej wiedzy na temat stresu • Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania • Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie • Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny • Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy					x					Wychowawcy klas IV
	<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywiają • Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych • Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy					x					Wychowawcy klas V
	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości • Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron • Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy						x				Wychowawcy klas VI
	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń 								x			

Sfera fizyczna	<p>przejmując inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów • Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań • Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału • Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy																		Wychowawcy klas VII
	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością • Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych • Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności • Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości • Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy																		x

Sfera fizyczna	<p>4. Wymagania szczególne dotyczące wychowania i profilaktyki Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia • ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka • posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwania o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej • posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia • reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby • wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze • przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia • ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet • ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka 	Realizacja w trakcie zajęć z edukacji wczesnoszkolnej	x	x	x									Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej	
	<p>Uczeń w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;</p>	Realizacja w trakcie lekcji informatyki				x	x	x	x	x					Nauczyciel informat.
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej • uzasadnia konieczność ochrony przyrody • opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody 	Realizacja w trakcie lekcji biologii								x	x			Nauczyciel biologii	

Sfera fizyczna	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej opisuje zasady zdrowego odżywiania przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ omawia sposoby redukowania nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania 	Realizacja w trakcie lekcji WF-u					x	x	x	x	x			Nauczyciel WF-u
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych 	Realizacja w trakcie lekcji WOS-u											x	Nauczyciel WOS-u
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się 	Realizacja w trakcie lekcji przyrody					x							Nauczyciel przyrody

Sfera fizyczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie • wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu • omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu • dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie) • wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych • ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia • ustala, co sam może zrobić, aby stworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.) 	Realizacja w trakcie zajęć edukacji dla bezpieczeństwa										x	Nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska • kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu 	Realizacja w trakcie lekcji techniki					x	x	x				

Sfera fizyczna		<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu 	Realizacja w trakcie lekcji wychowania do życia w rodzinie					x	x	x	x	x	Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie
Sfera psychiczna (sfera emocjonalna, intelektualna)	Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemy)	1. Wspomaganie rozwoju każdego dziecka, z uwzględnieniem jego indywidualnych potrzeb i możliwości, podnoszenie samooceny uczniów umożliwianie osiągnięcia satysfakcji życiowej, sukcesu, konstruktywnego spędzania czasu wolnego	• Organizacja różnorodnych zajęć dodatkowych dla uczniów zgodnie z prezentowanymi potrzebami rozwojowymi i zainteresowaniami	x	x	x	x	x	x	x	x	x	N, Pe, Ps, L
			• Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej	x	x	x	x	x	x	x	x	D, Ps, Pe, L, N	
			• Stała opieka wychowawców klas nad uczniami	x	x	x	x	x	x	x	x	W	
			• Umożliwienie korzystania z bazy szkoły w godzinach popołudniowych	x	x	x	x	x	x	x	x	D	
	2. Rozwijanie umiejętności poznawania siebie, określania własnych umiejętności, stwarzanie możliwości rozwoju osobowego	• Prezentacja zainteresowań i pasji uczniów – udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych	x	x	x	x	x	x	x	x	RP		
		• Organizacja konkursów artystycznych i przedmiotowych	x	x	x	x	x	x	x	x	N		
		• Realizacja zadań z zakresu pracy z dzieckiem zdolnym	x	x	x	x	x	x	x	x	N, Ps, Pe		
	3. Preorientacja i orientacja zawodowa	• Wstępne zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji, zachęcanie do rozwijania zainteresowań i uzdolnień u uczniów	x	x	x	x	x	x	x	x	W, N dor. zaw.		
		• Organizacja cyklicznych spotkań „Kiedy dorosnąć chciałbym być” z przedstawicielami różnych zawodów.	x	x	x						N św.		

Sfera psychiczna (sfera emocjonalna, intelektualna)	4. Przygotowanie do świadomego wyboru szkoły programowo wyższej	<ul style="list-style-type: none"> Konsultowanie wyborów uczniów dotyczących dalszego kierunku kształcenia z pedagogiem i psychologiem szkolnym 									x	x	Ps, Pe	
		<ul style="list-style-type: none"> Realizacja projektu wychowawczego „Jaki jestem” 									x			Pe
		<ul style="list-style-type: none"> Doradztwo zawodowe 										x	x	N dor.zaw.
	5. Zapobieganie i przeciwdziałanie agresji, cyberprzemocy	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja programów przeciwdziałania agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy „Przemoc boli”, kompanii „Bądź kumplem, nie dokuczaj” 	x	x	x	x	x	x	x	x				W, Pe, Ps
		<ul style="list-style-type: none"> Realizacja projektów związanych z bezpieczeństwem w internecie, przekazywanie wiedzy na temat umiejętności korzystania z mediów elektronicznych 					x	x	x	x	x			N inform.
	6. Wpajanie prawidłowych wzorców spędzania czasu wolnego	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie zawodów sportowych, wycieczek imprez okolicznościowych wyjść, zajęć dodatkowych 	x	x	x	x	x	x	x	x	x			W, N wf
		<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z MDK Jordan, Centrum Kultury, Biblioteką Miejską, ośrodkami kulturalnymi i rekreacyjnymi 	x	x	x	x	x	x	x	x	x			N
	7.. Motywowanie do udziału w pozaszkolnych formach aktywności ruchowej, artystycznej itp.	<ul style="list-style-type: none"> Propagowanie miejskich imprez sportowych, kulturalnych 	x	x	x	x	x	x	x	x	x			N
		<ul style="list-style-type: none"> Promowanie aktywności i zdrowego stylu życia 	x	x	x	x	x	x	x	x	x			N
		<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z MDK Jordan, Centrum Kultury, itp. 	x	x	x	x	x	x	x	x	x			N

Sfera psychiczna (sfera emocjonalna, intelektualna)	8. Rozwijanie i wpajanie właściwych postaw wobec uzależnień, przeciwdziałanie używaniu środków i substancji psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Narkotyki? to mnie nie kręci”, „Smak życia-debata o dopalaczach”. Realizacja szkolnego programu profilaktyki uzależnień „Chcę zdrowym być, chcę zdrowo żyć” 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Pe, Ps, N przyr. N biol.
		<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki, warsztaty, rozmowy z psychologiem, pedagogiem, w trakcie zajęć z wychowawcą, lekcji WDŻ oraz innych zajęć edukacyjnych 	x	x	x	x	x	x	x	x	Ps, Pe, W, N WDŻ	
		<ul style="list-style-type: none"> • Gazetki szkolne i klasowe, rozprawianie ulotek, informacje dotyczące pomocy specjalistycznej 	x	x	x	x	x	x	x	x	Ps, Pe, W, N WDŻ	
	9. Zapobieganie występowaniu działań ryzykownych, współczesnych środowiskowych zagrożeń, informowanie o ich skutkach i konsekwencjach	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja działań wynikających z programów „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Nie pal przy mnie, proszę”, udział w akcjach antynikotynowych 	x	x	x	x	x	x	x	x	Ps, Pe, W, N biol. N przyr.	
		<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki, warsztaty, rozmowy z psychologiem, pedagogiem, w trakcie zajęć z wychowawcą, lekcji WDŻ oraz innych zajęć edukacyjnych, zajęcia psychoedukacyjne 	x	x	x	x	x	x	x	x	Ps, Pe, W, N WDŻ, N	
		<ul style="list-style-type: none"> • Gazetki szkolne i klasowe, rozprawianie ulotek 	x	x	x	x	x	x	x	x	Ps, Pe, W, N	
		<ul style="list-style-type: none"> • Przekazywanie wiedzy na temat używek i substancji trujących, lekarstw, środków chemicznych, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji 				x	x	x	x	x	Ps, Pe, W	

Sfera psychiczna (sfera emocjonalna, intelektualna)			psychoaktywnych												
			<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie spotkań dla młodzieży dotyczących kontaktów z substancjami psychoaktywnymi 				x	x	x	x	x				Ps, Pe
			<ul style="list-style-type: none"> Wykaz pomocy specjalistycznej. Współpraca z poradniami, instytucjami wymienionymi w §6 ust.1 Rozp. MEN z 22 stycznia 2018 	x	x	x	x	x	x	x	x				Ps, Pe, D
			<ul style="list-style-type: none"> Monitorowanie, obserwowanie całej społeczności szkolnej pod kątem zagrożenia użytkowaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, identyfikowanie symptomów mogących o tym świadczyć 	x	x	x	x	x	x	x	x				RP
			<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z Policją, Strażą Miejską, Sądem III Wydziałem Rodzinnym i Nietletnich, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej. Organizowanie spotkań edukacyjnych dla uczniów i rodziców 	x	x	x	x	x	x	x	x				Pe, Ps, D
			<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie uczniów do egzaminu na kartę rowerową 							x					N techn.
			<ul style="list-style-type: none"> Uczestnictwo w akcji „BEZPIECZNA DROGA DO SZKOŁY” 	x											W kl. I

Sfera psychiczna (sfera emocjonalna, intelektualna)	10. Wdrażanie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa na drodze i w miejscach publicznych	<ul style="list-style-type: none"> Współpraca ze Strażą Miejską w Siemianowicach Śląskich w zakresie realizacji programów profilaktycznych dot. bezpieczeństwa 		x	x									Pe	
		<ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie pogadank dot. zasad bezpieczeństwa w trakcie wyjść szkolnych, wycieczek, ferii i wakacji 	x	x	x	x	x	x	x	x	x				W
		<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie spotkań edukacyjnych z pracownikami Policji, Straży Miejskiej i innych instytucji specjalistycznych 		x	x				x	x	x				Pe
	11. Udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniom	<ul style="list-style-type: none"> Opracowywanie wykazu uczniów korzystających z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w ramach stałych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zajęć ze specjalistami, zajęć dla uczniów zdolnych 	x	x	x	x	x	x	x	x	x			Pe	
		<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie Indywidualnych Programów Edukacyjno – Terapeutycznych i realizacja programów pomocy psychologiczno-pedagogicznej 	x	x	x	x	x	x	x	x	x			N i specjaliści udzielający ppp, W	

Sfera psychiczna (sfera emocjonalna, intelektualna)			<ul style="list-style-type: none"> Dostosowanie wymagań edukacyjnych uczniom zgodnie z opiniami i orzeczeniami PPP 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	RP
		12. Współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły (lekarze specjaliści, Poradnie Pedagogiczno – Psychologiczne, Poradnie Specjalistyczne, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, sądy, Policja, Straż Miejska i inne	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie spotkań edukacyjnych dla wybranych grup uczniów, rodziców. Konsultacje dotyczące sytuacji interwencyjnych i związanych z realizacją działań profilaktycznych. Konsultacje 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	D, Pe, Ps
			<ul style="list-style-type: none"> Współpraca w zakresie diagnozy uczniów, pisanie opinii, konsultacje osobiste 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	RP
		13. Korygowanie deficytów rozwojowych poprzez zajęcia o charakterze terapeutycznym, rewalidacyjnym, wyrównawczych, specjalistycznych	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie zajęć terapeutycznych, wyrównawczych i specjalistycznych 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	N i specjaliści udzielający ppp
		14. Kształtowanie i rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych: budowania poczucia własnej wartości, samokontroli, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji, sposobów wyciszania, krytycznego myślenia, radzenia sobie w sytuacjach związanych z przemocą	<ul style="list-style-type: none"> Zajęcia psychoedukacyjne, pogadanki, warsztaty dla uczniów 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Ps, Pe
			<ul style="list-style-type: none"> Realizacja programu Polityka Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem „Chronimy Dzieci” Fundacji „Dajemy Dzieciom Siłę” 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	RP
			<ul style="list-style-type: none"> Organizacja Tygodnia Zdrowia Psychicznego 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Ps, Pe

Sfera psychiczna (sfera emocjonalna, intelektualna)	<p>15 Zadania wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach I-III</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych • kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediiów • zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych • kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediiów 	Realizacja w trakcie lekcji z wychowawcą	x	x	x											Wychowawcy klas I-III
	<p>16. Zadania wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach IV-VIII</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy				x										

Sfera psychiczna (sfera emocjonalna, intelektualna)	<p>sposobów rozwiązywania problemów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję • Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych • Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych • Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach 																	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji • Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania • Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań • Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania • Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i internetu 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy					x											Wychowawcy klas V
	<ul style="list-style-type: none"> • Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach • Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku • Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy						x										

Sfera psychiczna (sfera emocjonalna, intelektualna)	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych • Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci 												
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie • Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich • Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym • Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków • Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe? 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy							x		Wychowawcy klas VII		

Sfera psychiczna (sfera emocjonalna, intelektualna)	<ul style="list-style-type: none"> • Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych • Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów • Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy • Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu • Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy									x	Wychowawcy klas VIII
	<p>17. Wymagania szczegółowe dotyczące wychowania i profilaktyki Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu • rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego • stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku • ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach 	Realizacja w trakcie zajęć z edukacji wczesnoszkolnej	x	x	x							Wychowawcy klas I-III

Sfera psychiczna (sfera emocjonalna, intelektualna)	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety • rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet 											
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet • przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie • posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy • uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej • wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich • stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami • ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich 	Realizacja w trakcie zajęć z informatyki				x	x	x	x	x		Nauczyciel informat.
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku • omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w 	Realizacja w trakcie zajęć z wychowania fizycznego				x	x	x	x	x		Nauczyciel wychowania fizycznego

Sfera psychiczna (sfera emocjonalna, intelektualna)	<p>odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej, wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu 															
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami 	Realizacja w trakcie zajęć z WOS-u												x	Nauczyciel WOS-u	
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia) 	Realizacja w trakcie zajęć z techniki				x	x	x								Nauczyciel techniki
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka) wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach, 	Realizacja w trakcie zajęć z edukacji dla bezpieczeństwa													x	Nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa

Sfera psychiczna (sfera emocjonalna, intelektualna)		rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych															
		Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany 	Realizacja w trakcie zajęć z wychowania do życia w rodzinie				x	x	x	x	x	x			Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie		
Sfera społeczna	Relacje – kształtowanie postaw społecznych	1. Rozwijanie umiejętności oceny własnych działań, zaangażowania oraz oceny innych., współpracy z innymi	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie zajęć z uczniami dotyczących samopoznania i większej samoświadomości na godzinach wychowawczych, zajęciach edukacyjnych: <ul style="list-style-type: none"> - omawianie zagadnień związanych z aktualnymi problemami młodzieży, - udział uczniów w różnych formach dyskusji na tematy dotyczące kontaktów międzyludzkich - rozwijanie umiejętności komunikacji interpersonalnej, funkcjonowania w roli dziecka, ucznia, kolegi, integracji z klasą i szkołą 	x	x	x	x	x	x	x	x	x			W		
			<ul style="list-style-type: none"> • Aktywny udział uczniów w ocenie zachowania własnego i kolegów- prowadzenie samooceny zachowania 				x	x	x	x	x					W	
			<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie rozmów i pogadarek nt. analizy własnych zachowań w różnych sytuacjach 	x	x	x	x	x	x	x	x	x					W
			<ul style="list-style-type: none"> • Aktualizacja i wdrażanie kryteriów oceniania przedmiotowego 	x	x	x	x	x	x	x	x	x					N

Sfera społeczna	2. Wspieranie i wyzwalanie samorządności	<ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie wyborów do klasowych samorządów uczniowskich oraz szkolnego Samorządu Uczniowskiego 			x	x	x	x	x	x	x	W
		<ul style="list-style-type: none"> Współpraca Samorządów klasowych z Samorządem Uczniowskim wg opracowanych zasad 				x	x	x	x	x	W	
	3. Kształtowanie właściwych postaw i pożądanych cech osobowości członków społeczności szkolnej (integracja szkoły i zespołów klasowych; normy i zasady obowiązujące w szkole; kultura zachowania; obowiązki i prawa ucznia, procedury szkolne) i lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> Pasowanie na ucznia. Patronat. Zajęcia klas równoległych 	x	x	x	x	x	x	x	x	W	
		<ul style="list-style-type: none"> Wdrażanie i realizacja Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania, regulaminu i procedur szkolnych 	x	x	x	x	x	x	x	x	RP	
		<ul style="list-style-type: none"> Prezentacja wybranych dokumentów na tablicach informacyjnych, gazetkach 	x	x	x	x	x	x	x	x	N	
		<ul style="list-style-type: none"> Realizacja kampanii m.in. „Bądź kumplem, nie dokuczaj” 	x	x	x	x	x	x	x	x	Pe, W	
		<ul style="list-style-type: none"> Organizacja imprezy środowiskowej 	x	x	x	x	x	x	x	x	D	
		<ul style="list-style-type: none"> Organizacja Europejskiego Dnia Sąsiada 				x		x		x	W kl. IV a	
								b		b		
	4 Kształtowanie właściwych postaw ekologicznych. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za środowisko naturalne	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie pogadank na lekcjach nt. zdrowego odżywiania 	x	x	x	x	x	x	x	x	W, przyr. N biol.	
		<ul style="list-style-type: none"> Udział w akcjach zbiórki surowców wtórnych, w tym makulatury, plastikowych zakrętek, baterii 	x	x	x	x	x	x	x	x	N przyr. N biol.	
		<ul style="list-style-type: none"> Udział w akcji „SPRZĄTANIE ŚWIATA”, Obchody Dnia Ziemi, akcjach m.in. „Nie dla czadu” 				x	x	x	x	x	N przyr. N biol.	
		<ul style="list-style-type: none"> Organizacja konkursu wiedzy przyrodniczej, ekologicznej 			x						N przyr. N biol. N ed.wcz.	

Sfera społeczna			<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie edukacji ekologicznej na lekcjach przedmiotowych i godzinie wychowawczej. Organizacja EKO DNI 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	N przyr. N biol. W	
			<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zajęć wychowawczych kształtujących umiejętności tworzenia własnych sądów i nieulegania modom i wpływom negatywnych grup rówieśniczych 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	W	
		5	Kształtowanie postaw zgodnie z modelem absolwenta	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenia zajęć psychoedukacyjnych mających na celu nabywanie umiejętności zrównoważonego reagowania w sytuacjach trudnych. Uczenie się sposobów radzenia sobie ze stresem i odreagowywania napięć, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z negatywnymi uczuciami 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	W, Ps, Pe
				<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie pogadarek dotyczących tolerancji wobec odmienności innych osób – ich przekonań, poglądów, postaw, wyglądu, religii 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	W, Ps, Pe
				<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie zajęć rozwijających zdolności i zainteresowania uczniów 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	N, Ps, Pe

Sfera społeczna		<p>6 Zadania wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach I-III</p> <ul style="list-style-type: none"> kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów 	Realizacja w trakcie lekcji z wychowawcą	x	x	x						Wychowawcy klas I-III
-----------------	--	---	--	---	---	---	--	--	--	--	--	-----------------------

Sfera społeczna	<p>7. Zadania wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach IV-VIII</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania • Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb • Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi • Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób • Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji • Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy				x					Wychowawcy klas IV
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy • Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). • Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota). • Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy				x					Wychowawcy klas V

Sfera społeczna	<p>wiedzę</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów 																		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu • Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat) • Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów • Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka • Rozwijanie samorządności 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy																	Wychowawcy klas VI
	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron • Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności • Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat) 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy																	

Sfera społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron • Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji • Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy										x	Wychowawcy klas VIII
	<p>8. Wymagania szczegółowe dotyczące wychowania i profilaktyki</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach • przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad • współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię • dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory • dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności • odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo • ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot • szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, 	Realizacja w trakcji zajęć z edukacji wczesnoszkolnej	x	x	x								Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej

Sfera społeczna	<p>wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym</p> <ul style="list-style-type: none"> uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie wchodzi w relacje z innymi osobami (równieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem 													
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy 	Realizacja w trakcie lekcji informatyki				x	x	x	x	x				Nauczyciel informat.

Sfera społeczna	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze) 	Realizacja w trakcie lekcji wychowania fizycznego					x	x	x	x	x	Nauczyciel wychowania fizycznego
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontaktu, przynależności, uznania) przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego 	Realizacja w trakcie lekcji WOS-u									x	Nauczyciel WOS-u

Sfera społeczna	<p>wizerunku</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy 												
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> działa na rzecz środowiska lokalnego doskonali umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole 	Realizacja w trakcie lekcji przyrody					x						Nauczyciel przyrody
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych 	Realizacja w trakcie lekcji biologii						x	x	x	x		Nauczyciel biologii
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zna i stosuje zasady <i>savoir-vivre'u</i> w różnych sytuacjach społecznych rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiedane i pisane słowa kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, 	Realizacja w trakcie lekcji wychowania do życia w rodzinie					x	x	x	x	x		Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie

Sfera społeczna		stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania														
Sfera aksjologiczna	Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	1. Wpajanie miłości ojczyzny oraz poszanowania polskiego dziedzictwa narodowego poprzez poznawanie historii i tradycji narodowych	• Przybliżanie sylwetki patrona szkoły na lekcjach wychowawczych i zajęciach dydaktycznych edukacji wczesnoszkolnej, podczas uroczystości szkolnej, poprzez czytanie fragmentów jego dzieł	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	W, N hist.		
			• Prezentowanie tematów związanych z kulturą i sztuką, historią na gazetkach szkolnych	x	x	x	x	x	x	x	x	x			N	
			• Realizacja elementów wychowania obywatelskiego i patriotycznego na lekcjach przedmiotowych i godzinie wychowawczej	x	x	x	x	x	x	x	x	x				W, N hist.
		2. Poznawanie życia kulturalnego w środowisku lokalnym	• Organizowanie wyjść do muzeum związanego regionem, miastem zamieszkania i innych instytucji prezentujących historię i promujących kulturę. Organizacja wyjść edukacyjnych po mieście, regionie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		W, N hist.
			• Promocja wydarzeń kulturalnych	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		W
			• Organizacja konkursu regionalnego				x	x	x	x	x	x	x	x		N hist.
			• Udział w wewnątrzszkolnych imprezach kulturalnych oraz w wyjściach do miejsc animacji kultury – teatr, kino, muzea	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		W
			• Organizacja i udział uczniów w akademiach z okazji świąt narodowych (3 Maja, 11 listopada)				x	x	x	x	x	x	x	x		N hist.

Sfera aksjologiczna	3. Kształtowanie prawidłowych więzi i poczucia tożsamości z rodziną	<ul style="list-style-type: none"> Organizacja imprez klasowych i szkolnych służących budowaniu właściwej rodzinnej atmosfery w szkole (m.in. Dzień Matki, Ojca, Babci i Dziadka, Dzień Rodziny, Jasełka itd.) 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	W
	4. Kształtowanie postaw społeczno – moralnych., promocja wartości	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie zajęć z uczniami umożliwiających poznanie własnych słabych i mocnych stron – realizacja treści na rzecz integracji i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, uczenie szacunku dla innych 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	W	
	5. Uwrażliwienie uczniów na potrzeby innych, zachęcanie do inicjatyw związanych z wolontariatem	<ul style="list-style-type: none"> Odwiedziny uczniów w Domu Pomocy Społecznej 								x	a	N św. N hist. N muz.	
		<ul style="list-style-type: none"> Organizacja pomocy dla hospicjów 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	N rel.	
		<ul style="list-style-type: none"> Włączanie w akcje organizowane przez fundacje (m.in. „Mam marzenia”) 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	N hist.	
		<ul style="list-style-type: none"> Zbiórka na rzecz schroniska dla zwierząt 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	W kl. I b	
	<ul style="list-style-type: none"> Pomoc koleżeńska 				x	x	x	x	x			Op. sam.	

Sfera aksjologiczna		<p>6. Zadania wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach I-III</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzianą się • kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji • wychowawczych, odróżniania dobra od zła • kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność • kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego • dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci • kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji • inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia • przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych 	Realizacja w trakcie lekcji z wychowawcą	x	x	x							Wychowawcy klas I-III
---------------------	--	--	--	---	---	---	--	--	--	--	--	--	-----------------------

Sfera aksjologiczna	<p>zainteresowań</p> <ul style="list-style-type: none"> • wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną • kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji • kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania • kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw 										
	<p>7. Zadania wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach IV-VIII</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka • Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania • Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia • Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy			x						Wychowawcy klas IV

Sfera aksjologiczna	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów • Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw • Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji • Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy					x			Wychowawcy klas V
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności • Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie • Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają • Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy					x		Wychowawcy klas VI	
	<ul style="list-style-type: none"> • Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego • Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności. • Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość. 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy						x	Wychowawcy klas VII	

Sfera aksjologiczna	<ul style="list-style-type: none"> • Umacnianie więzi ze społecznością lokalną 																	
	<ul style="list-style-type: none"> • Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości • Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu • Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności 	Realizacja w trakcie godzin do dyspozycji wychowawcy																x

Sfera aksjologiczna	<p>8. Wymagania szczegółowe dotyczące wychowania i profilaktyki</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania 	Realizacja podczas zajęć edukacji wczesnoszkolnej	x	x	x													Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania 	Realizacja podczas lekcji języka polskiego				x	x	x	x	x								Nauczyciel języka polskiego

Sfera aksjologiczna	<p>świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania • rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej • kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania • jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach 										
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje 	Realizacja podczas lekcji historii				x	x	x	x	x	Nauczyciel historii
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu; • zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej • zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne • uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); • angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska • uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych 	Realizacja podczas lekcji muzyki				x	x	x	x	Nauczyciel muzyki	

Sfera aksjologiczna	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców 																	
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej) • zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny” 	Realizacja podczas lekcji plastyki				x	x	x	x									Nauczyciel plastyki
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady • podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego , • wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów (w tym uchodźców) i lokalizuje miejsca ich zwartego zamieszkiwania; przedstawia – za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym • uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską); rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom • planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady 	Realizacja podczas lekcji WOS-u														x	Nauczyciel WOS-u	

Sfera aksjologiczna	innych osób i sytuację na rynku pracy																			
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu 	Realizacja podczas lekcji przyrody					x													Nauczyciel przyrody
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej ma poczucie dumy z piękną ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej) kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno- -kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości 	Realizacja podczas lekcji geografii						x	x	x	x								Nauczyciel geografii	
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, 	Realizacja podczas lekcji informatyki							x	x	x	x	x							Nauczyciel informat.

Sfera aksjologiczna	<p>własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją</p> <ul style="list-style-type: none"> postępuje etycznie w pracy z informacjami 												
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie 	Realizacja podczas lekcji wychowania do życia w rodzinie				x	x	x	x	x			

Wykaz skrótów:

D- dyrektor

RP- dyrektor, wszyscy nauczyciele

W- wychowawcy

N- nauczyciele

Op. sam.- opiekun samorządu

Ps- psycholog

Pe- pedagog

L- logopeda

P- pielęgniarka